

Ca jurnalist și, înainte de toate, în calitate de compatriot, sunt interesat de soarta militarilor români aflați în misiune în cele mai fierbinți teatre de operații de pe glob. Citesc săptămânal în *Observatorul militar* articolele care relatează pe larg despre activitatea acestora. Mă bucură reușitele lor, trăiesc cu emoție clipele de cumpănă, nu puține, prin care trec. Din păcate, și greu de explicat, televiziunile din țară, presa scrisă consacra sporadic timp de emisie și spațiu tipografic acestor adevărați ambasadori ai României. Cu totul altfel se întâmplă peste Ocean. Iată un exemplu dintre multe altele. Reputatul om de televiziune și editorialist american Bill O'Reilly s-a aflat pentru mai multe zile în mijlocul militarilor US Army care luptă în Irak. Astfel că *FOX NEWS* care, potrivit unor sondaje, ia adesea fața ca audiență cunoscutului CNN, a vorbit de-a lungul întregii zile de Crăciun despre soldații nord-americani. Bagheta magicianului O'Reilly a făcut să-i vedem în acțiune pe cei care își riscă viața sub gloanțe, și adesea și o pierd, să le cunoaștem trăirile, emoțiile, speranțele. Au avut posibilitatea să comunice, prin intermediul camerelor de vederi, cu familiile, li s-au oferit momente de bucurie la ceas de sărbătoare.

În lumea de peste Ocean

Cu recunoștință, OUR TROOPS!

✎ **Colonel (r) Ion SOFRONIE**

Mass-media reflectă sistematic recunoștința comunității, sprijinul moral și nu numai acordat militarilor, pentru că nu doar familiile le sunt alături. Mulți americani îi susțin și le apreciază sacrificiul. Oamenii participă cu entuziasm la programul *America supports you!*, cu un site pe internet frecvent accesat, trimite daruri, scrisori, felicitări.

Un ajutor constant primesc familiile mai puțin avute ale soldaților aflați în teatrele de operații. Ca o punte a solidarității, se pun în mișcare o mulțime de asociații, inclusiv ale elevilor și studenților, se colectează ajutoare, se fac diverse donații. Într-un ziar am citit că angajații unei mici firme s-au adunat, cu mic cu mare, acasă la unul dintre foștii colegi, aflat acum pe front, în Irak. De această dată, nu doar pentru a aduce daruri celor trei copii și soției celui aflat sub arme. Au cumpărat cu banii lor toate materialele necesare, au refăcut acoperișul casei aflat în suferință, au reparat tot ceea ce era de reparat, au vopsit.

Episodul următor este legat de Crăciun și, poate, tocmai de aceea stăruie, ca o lumină, în suflet. Într-o piață cochetă din Atlanta am avut impresia că se adunaseră parte din nesfârșitele păduri de conifere ale Georgiei. Totul îmi părea un spectacol de care cu greu te-ai putea lipsi: aranjamentul scenei, feeria de lumini multicolore, verdele proaspăt, mireasma crengilor de brad, pin sau molid, mulțimea de oameni veniți să-și ofere bucuria pomului de Crăciun, exuberanța copiilor încântați de tot ceea ce văd. Lipsa doar zăpada, deoarece în Georgia ninge o dată la câțiva ani, dar, în locul stelulelor de nea, din înalțuri coborâse parcă însăși atmosfera sărbătorilor de iarnă. Privirea mi-a fost atrasă, la un moment dat, de înscrisul aflat pe un panou uriaș: *TREES FOR TROOPS. SEND A TREE TO OUR TROOPS!* Da, vizitatorii târgului de iarnă erau îndemnați să dăruiască brazi militarilor din bazele US Army, dar și celor care luptau în Irak sau Afganistan! Urma să achite doar contravaloarea lor, cheltuielile cu transportul fiind sponsorizate. Nimic nu mi s-a părut mai potrivit cu spiritul sărbătorilor, cu ideea de generozitate ca oamenii de pe întinsul Americii să se gândească la semenii lor aflați sub arme, să le ofere prilejul ca acolo, în deșert, să primească daruri, mai mult, să se bucure de acel semn mirific al Crăciunului care este bradul împodobit și constelația sa de lumini!

Christmas Day. În piața împodobită cu brazi, aceeași atmosferă sărbătorească. Observ însă că pe uriașul panou, a apărut un nou înscris, care spune că brazii au ajuns în timp util la OUR TROOPS. Recunoscători pentru darul lor, militarii mulțumesc din inimă tuturor celor care s-au gândit la ei și le-au fost aproape.

Așa cum spunea și amiralul William Fallon, șeful operațiilor militare americane în Orientul Mijlociu, a trata dosarul iranian reprezintă o provocare. Sigur, pentru Domnia Sa, provocarea avea o cu totul altă conotație, dar afirmația, ruptă din context sau jurnalistic vorbind, lansează provocarea chiar și pentru a răspunde la întrebarea dacă anul acesta va fi sau nu război cu Iranul.

Strategie de criză

Să ne amintim că, în primele luni ale anului trecut, se dădeau ca certe chiar data și ora când războiul urma să se declanșeze. Estimarea se făcea imediat după luarea celor 15 ostatici, militari britanici, aflați în apele Golfului Persic. De fapt, argumentele păreau atât de plauzibile, încât și Rusia se arăta convinsă de iminența războiului. În săptămânalul rus *Argumenti Nedeli*, din 15 martie, sub semnătura lui Andrei Uglanov, se menționa: *O sursă anonimă de la Kremlin a prevenit oficialitățile iraniene că Moscova se va abține să sprijine Teheranul.* Răstălmăcirea afirmației, ca, de altfel, a întregului comentariu, conducea la o concluzie: Rusia știe ceva... Războiul este aproape. Doar variantele de participare la desfășurarea acestuia se vehiculau cu o oarecare incertitudine: Cu sau fără Israel? Numai acesta?

Iată, a trecut un an și continuăm să ne întrebăm: Va fi sau nu va fi război? Personal, am constatat doar o strategie bazată pe operații psihologice și război informațional. Dar principiile unei astfel de strategii sunt identificate în istorie înaintea războaielor, pentru a realiza surprinderea militară. După Al Doilea Război Mondial însă, Statele Unite nu prea au recurs la o asemenea strategie. Astfel, în ultimele două războaie cu Irakul, au folosit doar clasicele ultimatumuri. La fel, Marea Britanie – nici ea nu a vizat surprinderea strategică, nici măcar în 1982, în conflictul Falklands, când intervenția militară în Insulele Malvine s-a produs după celebrul marș de 14 zile, pe mare, al forței expediționare. Sunt aspecte care întăresc afirmația că țintele strategiei, în actuala criză cu Iranul, au fost exclusiv politice, și nicidecum militare. În acest context, operațiile psihologice și războiul informațional au urmărit crearea psihozei iminenței războiului, intimidarea, descurajarea și aducerea adversarului la negocieri, plasat încă de la început în poziția de perdant. Apoi, ca iminența războiului să fie plauzibilă, s-a urmărit obținerea adeziunii populației americane și a opiniei publice internaționale, realizarea consensului marilor puteri occidentale, precum și convingerea organismelor internaționale de pericolul nuclear iranian și asupra legitimității politicii sancțiunilor.

2007 – Acțiuni concrete

În acest sens, agenda politico-militară a anului care s-a scurs a fost una extrem de bogată. Iată câteva concluzii desprinse din aceasta.

Pe de o parte, Organizația Națiunilor Unite, diplomațiile occidentale și Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) și-au focalizat acțiunile asupra Iranului. Consiliul de Securitate a adoptat sancțiuni împotriva Iranului. Apoi, Franța și Germania au decis că Iranul rămâne o amenințare. Astfel, dacă la 12 septembrie, canalul de televiziune Fox News transmitea refuzul Germaniei de a se pronunța

VA FI SAU NU VA FI... RĂZBOI CU IRANUL?

General-maior (r) Mihaiu MĂRGĂRIT

în favoarea unor sancțiuni suplimentare, la 25 octombrie, în primul său discurs la ONU, Cancelarul Germaniei, Angela Merkel, declara: *Dacă Iranul vrea să dețină arme atomice, aceasta va avea consecințe dezastruoase*, pentru a concluziona: *Nu lumea trebuie să probeze intențiile agresive ale Iranului. Iranul este cel care trebuie să convingă lumea că nu vrea bomba atomică.* Cu puțin timp în urmă, la 16 septembrie, șeful diplomației franceze, Bernard Kouchner, declarase la postul de televiziune RTL: *Franța trebuie să se pregătească de ceea ce este mai rău, adică de război.* Se baza, evident, pe afirmațiile Președintelui Sarkozy, cu privire la o alternativă catastrofică – bomba atomică iraniană sau bombardarea Iranului. În același spirit, Israelul declanșase o campanie împotriva lui Mohamed El Baradei, șeful AIEA, reclamând că Iranul va fi gata să fabrice arma nucleară în 2010, ceea ce va însemna sfârșitul Israelului și al lumii.

Pe de altă parte, Rusia a continuat să sprijine Iranul, furnizându-i sisteme de apărare antiaeriană, Tor-M1, și uraniu îmbogățit. În fața faptului împlinit, președintele american accepta aceste intervenții ale Rusiei, afirmând, oarecum amar ironic: *În felul acesta, iraniienii nu vor mai fi nevoiți să învețe cum se îmbogățeste uraniul.* Fie și cu întârzieri, Rusia își continuă Programul de colaborare nucleară început în 1994, Iranul reușind să obțină combustibil nuclear pentru reactorul de la Arac, din orașul Isfahan, construit cu specialiști ruși. Este cunoscută, apoi, inițiativa lui Putin de a organiza, la Teheran, Summitul a cinci țări de la Marea Caspică, încheiat cu declarația comună, în sprijinul direct al Iranului. Se poate aprecia că, astfel, s-a coagulat un nucleu al opoziției antiamericane de care Rusia avea nevoie în zonă. La fel, afirmația AIEA, potrivit căreia Iranul a făcut progrese insuficiente pentru programul său nuclear și evaluarea pozitivă referitoare la acceptarea vizitelor inspectorilor ONU, reprezintă, implicit, tot un sprijin.

Există și în SUA opoziție față de război. Anul trecut, la începutul lui octombrie, numeroase personalități americane, din cele mai diferite domenii, lansau un apel către toți militarii americani, prin care li se cerea să refuze executarea oricărui ordin de a ataca Iranul, considerându-l ilegal, criminal și – acuzație foarte gravă – posibil punct de plecare către un nou război mondial. Mai trebuie luate în considerare și ultimele demisii ale unor consilieri și apropiați ai actualei administrații americane, care nu au fost de acord cu războiul. Amintesc doar pe Hillary Mann și Flynt Leverett. La începutul lunii noiembrie, în publicația *Esquire*, ei acuzau Administrația Bush că n-ar fi vrut niciodată să negocieze serios cu Iranul.

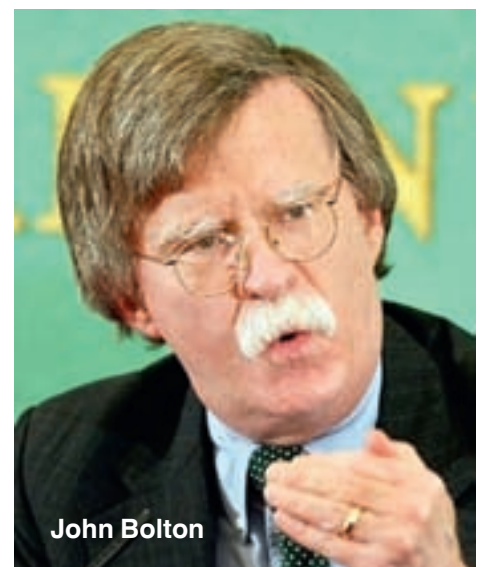
Estimări pentru 2008

La începutul acestui an, constatăm continuarea aceleiași strategii și același gen de reacții din partea adversă.

Pe de o parte, se pare că, în ansamblu, vizita președintelui Bush în Orientul Mijlociu și-a atins scopurile, deși declarația prințului Saud Al-Faysal, potrivit căreia Arabia Saudită nu are nimic contra Iranului, nu poate mulțumi partea americană. Marile puteri occidentale pregătesc noi sancțiuni. Iar fostul ambasador american la NATO, John Bolton, declară că Israelul trebuie să recurgă la opțiunea militară. Este posibil ca, pe timpul campaniei electorale din SUA, Israelul să fie mult mai prezent în strategia împotriva Iranului, protejând Republicanii lui Bush de atacurile adversarilor lor, Democrații. Înregistrăm și o dublă premieră: o rachetă indiană a plasat un satelit israelian pe orbită, pentru supravegherea programului nuclear iranian. Este de așteptat să mai apară și incidente de genul celui din Strâmtoarea

Ormuz, din 6 ianuarie. Poate generate de scenarii bine puse la punct, în cadrul unor operații ale forțelor speciale americane, executate chiar pe teritoriul iranian. Informații, care pot sugera, fie și indirect, posibilitatea lor, au fost deja furnizate de publicația londoneză *Times*. Aceasta relatează despre acțiuni de acest gen, executate de britanici împotriva trupelor speciale Quds Force, ale Gărzilor Revoluționare iraniene, structură trecută pe lista organizațiilor teroriste.

Pe de altă parte, în ceea ce privește aspectele nefavorabile opțiunii de război, menționăm că Rusia a livrat și al cincilea transport de combustibil nuclear pentru centrala de la Bushehr (sudul Iranului). Conform poziției liderului de la Kremlin, Rusia se va opune,

John Bolton

probabil, unor noi sancțiuni, destinate Iranului. În Statele Unite, campania electorală va determina creșterea opoziției față de război. În una din intervențiile sale publice de la sfârșitul anului trecut, referindu-se la situația din Pakistan, cunoscutul om politic și analist Brzezinski acuza administrația republicană, de ingerințe grave în viața internă a statelor lumii. În campanie, Democrații vor încerca să atragă electoratul, acuzând politica externă a lui Bush ca eșec ce poate lua proporții și mai mari, dacă se declanșează războiul împotriva Iranului. Aceștia vor trebui să etaleze, în schimb, soluții abile de negociere, pentru a schimba percepția în rândul populației și a da satisfacție evreilor din SUA și Israelului.

Spre finalul acestei scurte incursiuni în Dosarul Iran, apreciez că din punct de vedere strict militar, SUA sunt în măsură să lovească cu mare forță obiectivele programului nuclear și să anihileze sistemul de apărare strategică ale Iranului, dar cred că Președintele Bush nu își va angrena țara într-un război cu Iranul. Nicio strategie electorală de partid nu poate miza pe câștigarea alegerilor prezidențiale, atunci când, pe timpul campaniei, președintele în exercițiu, exponent al aceluși partid, declanșează un război controversat, având în cont și un precedent încă nefinalizat – Irakul. Mai ales, și pentru că situațiile din Pakistan și Afganistan sunt departe de a se limpezi, iar concluziile raportului *National Intelligence Estimate* dezamorsează opțiunea de război.

Precedentul creat cu Irakul nu poate fi reiterat. Iranul de azi nu e Irakul de ieri, nici politic și nici militar. Dar se află pe axa petrolului, de interes vital pentru viitorul economiei americane și, în paranteză spus, nu de neglijat, pentru interesele economice ale familiei Bush, implicată în afacerile cu petrol, în lumea arabă.

În acest context, o concluzie poate fi și aceasta: istoria recentă a Orientului Mijlociu a demonstrat că bătălia pentru petrol este crâncenă, dar ea nu se câștigă folosind, de la început, armele, ci, abil, este adevărat, doar zăngănitul lor.